SCHUITEMAN
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

Jaarverslaggeving 2016

Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid (SOCIRES)

gevestigd te 's Gravenhage

Inhoud

		pagina
1.1	Bestuursverslag	3
1.2	Samenstellingsverklaring	14
2.1	Balans per 31 december 2016	15
2.2	Staat van baten en lasten over 2016	17
2.3	Kasstroomoverzicht 2016	18
2.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	19
2.5	Toelichting op de balans	21
2.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	24
3.1	Overige gegevens	29
4.1	Bijlage	30

1.1 Bestuursverslag

De stichting draagt de naam: Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid. Zij is gevestigd te 's Gravenhage.

Doelstelling
In de statuten is de doelstelling als volgt verwoord:
a. het bevorderen van onderzoek, bezinning en actie terzake hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken;
b. het verlenen van diensten en bemiddeling aan instellingen en personen bij de uitvoering van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van de opbouw en het behoud van een menswaardige samenleving;
c. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn. Zij doet dit vanuit een Bijbels geïnspireerde visie op mens, samenleving en schepping.

Samenstelling bestuur en directie
De samenstelling van het bestuur per 31 december 2016 is als volgt:
Dhr. mr. J.J.A.M. van Gennip, voorzitter
Dhr. ir. J. Verheijen, penningmeester
Mw. mr. G.M.M. Blokdijk-Hauwert, lid
Dhr. mr. F.A.M. van den Heuvel, vice voorzitter
Dhr. dr. F. Petter, lid
Dhr. drs. G. de Jong, lid
Dhr. drs. C.L.J.M. van Beuningen MPA, secretaris

De directie bestond in 2016 uit:
Dhr. drs. C.L.J.M. van Beuningen MPA

Het bestuur van de Stichting Socires is in 2016 acht keer in vergadering bijeen geweest, namelijk op 26 januari, 24 maart, 26 mei, 7 juli, 29 september, 2 november, 11 november en 22 november.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Het bestuur van Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid (SOCIRES) heeft de jaarrekening 2015 vastgesteld in de vergadering van 7 juli 2016.

Activiteitenverslag 2016

De Stichting Socires is gevestigd in Den Haag.

Het Bestuur van de Stichting Socires bestond in december 2016 uit de volgende leden:
mr. J. van Gennip (voorzitter), mr. F. van den Heuvel (vicevoorzitter), ir. J. Verheijen (penningmeester), mevrouw mr. G. Blokdijk-Hauwert, drs. G. de Jong en dr. F. Petter.
Secretaris van het Bestuur is drs. C. van Beuningen MPA, tevens directeur van het bureau.
De leden van het Bestuur van de stichting ontvangen geen bezoldiging behoudens vergoedingen voor gemaakte onkosten.

De Jaarrekening 2016
De Jaarrekening van 2016 laat een klein positief saldo zien.
Aan de inkomstenkant valt op dat, ofschoon de financiële steun van opdrachtgevers en sponsoren uitsluitend voor korte periodes wordt toegekend, sommige programma's toch een grote continuïteit vertonen. Dat geldt met name de programma's Binding en Sociale Cohesie, FoodFirst en het Oost-Europa programma. Voor het laatstgenoemde programma geldt echter dat de betrokkenheid van Socires in 2016 wordt afgebouwd. De Jaarrekening 2016 is apart bijgevoegd.

Bestuur
In 2016 is het Bestuur zeven keer in vergadering bijeen geweest, te weten op 26 januari, 24 maart, 26 mei, 7 juli, 29 september, 2 november en 22 november.
Veel aandacht is besteed aan de institutionele toekomst van de stichting Socires, mede met het oog op het voorziene aftreden van de voorzitter mr. J. van Gennip en de pensionering van de directeur, drs. C. van Beuningen MPA, per ultimo 2017.

Personeelsleden
Mevrouw drs. Astrid Rijbroek, die sinds eind 2014 belast was met de coördinatie van het Binding II programma en deze functie combineerde met die van office manager, heeft eind 2016 afscheid genomen.

De functie van office manager wordt vanaf 1 januari 2017 op tijdelijke basis vervuld door mevrouw Wilma Bakker.
De heer Kees Buitendijk is sinds november 2016 op tijdelijke basis werkzaam als project-assistent voor het programma Ethics & Finance.

Waar wij in geloven en wat onze drijfveren zijn

Socires wil mensen verbinden over echte en digitale grenzen heen, omdat wij geloven dat de kracht van mensen overal op aarde de wereld beter kan maken.

Socires gaat uit van de kracht van mensen die in hun samenwerking de samenleving vormen en aan een mooiere en humanere toekomst werken. Socires wil de verbanden waarin mensen met elkaar samenwerken versterken omdat die verbanden de garantie zijn dat de persoon en de gemeenschappen waarmee die persoon verbonden is, zich kunnen ontwikkelen en bloeien.
In een vitale samenleving nemen burgers op ieders niveau verantwoordelijkheid voor de samenleving. In een vitale samenleving zijn instituties dynamisch, zij spelen in op de mogelijkheden die ontstaan.
Socires is aanvullend op instituten, ondernemingen en overheden. Socires wil via denkwerk, discussiebijeenkomsten, publicaties en cursussen het engagement van burgers gericht ondersteunen.

Hoe: het programma Binding en de Vitale Lokale Samenleving, samenwerking met het Cobbenhagen Center van Tilburg University, de VU-Socires Masteropleiding aan de VU.

Socires gelooft in de waarden die mensen delen: compassie, rechtvaardigheid en verzoening. Als onafhankelijk platform voor maatschappelijke vernieuwing en vanuit onze christelijke overtuiging zien wij in die waarden de gezamenlijke drijfveer om de wereld tot een betere plek te maken.

Hoe: antenne in Nederland van UNIAPAC, ondersteuning van het Christelijk- Sociaal Congres en van de Europese Sociale Week, de Schaepmandag.

Socires gelooft in samenwerking. Wij bezitten geen toverformules voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Wij bieden onze expertise, kennis, contacten en manier van denken aan om mensen en organisaties te inspireren en op weg te helpen. Wij leggen verbindingen tussen mensen en organisaties die elkaar kunnen verrijken. Wij willen inspiratiebron, vraagbaak en waar mogelijk uitvoerder zijn. Zo werken wij aan de fundering voor een vrije en verantwoordelijke samenleving.

Hoe: FoodFirst, samenbrengen van actoren in de vierhoek bedrijfsleven–maatschappelijke organisaties–overheid–wetenschap op actuele thema's.

Socires gelooft in denken en doen. Wie in de samenleving gelooft, moet er middenin staan. Wij willen niet de klassieke denktank zijn waar in de beslotenheid van de werkkamer nieuwe concepten worden uitgedacht. Wij zijn een denk- en doetank, die verdieping biedt maar ook helpt zoeken naar praktische maatschappelijke vernieuwingen die de gemeenschappen van mensen versterken. Niet alleen nadenken over, maar ook handelen in concrete zin.

Hoe: het Oost Europa programma rond zorg en onderwijs voor mensen met een beperking, het programma met SOFT Tulip gericht op de zorg voor mensen met een beperking, early intervention en ouderenzorg in Oekraïne.

Socires gelooft in een rechtvaardige economische orde. Wij willen met de ervaringen van het afgelopen decennium een nieuwe manier van ondernemen mee helpen vormgeven. Een manier die meer uitgaat van optimalisatie van de mogelijkheden van alle mensen dan van maximalisatie van de belangen van de ene of de andere groep. Die erkent dat ons economisch handelen gericht moet zijn op welvaart en welzijn van mensen en behoud van de planeet. Die een nieuw evenwicht biedt tussen vrijheid en verantwoordelijkheid van ondernemers, werknemers en andere betrokkenen, met een houdbare verzorgingsstaat voor wie niet mee kan.

Hoe: het programma Ethiek en Financiën, de Europese Sociale Week.

Socires gelooft in dichtbij en ver weg. Wij geloven dat mensen hun eigen verantwoordelijkheid moeten kunnen nemen in alle gemeenschappen waarin zij leven. Er zijn geen grenzen meer: wij zijn Nederlanders, Europeanen en wereldburgers, een seconde van elkaar verwijderd op de digitale snelweg. Socires wil een rol spelen in het verbinden van mensen over echte en digitale grenzen heen, omdat wij geloven dat de kracht van mensen overal de wereld beter

Hoe: het Europa-programma, de toekomst van Onderwijs in Europa, het Oost Europa programma voor onderwijs en zorg, ELE - de Latijns Amerika conferentie, het FoodFrst programma.

Programma's en activiteiten in 2016

Binding II

Het tweejarige programma Binding II is in 2014 van start gegaan, met financiering van het KANSfonds. De werknaam Binding II verwijst naar een vorig programma, gefinancierd door de Goede Doelenloterijen, over sociale cohesie in Nederland, dat in 2012 werd afgerond. Binding II heeft als titel Vitale Lokale Samenlevingen, zie http://www.vitaallokaal.org/, en legt de focus op lokale maatschappelijke innovatie en de rol van sociale voortrekkers daarin. Het programma is opgezet in een samenwerkingsverband met de School voor Politiek en Bestuur van Tilburg University en de Stichting Beroepseer. Prof. dr. Gabriël van den Brink speelt een sleutelrol in de programmering, daarin bijgestaan door drs. Thijs Jansen. Met ondersteuning van een kerngroep van twintig voortrekkers is in 2015 een tiental werksessies door het land heen georganiseerd en zijn bovendien twee voortgangsbijeenkomsten gehouden. Het programma is in 2016 afgerond met twee expert-seminars over zorg en onderwijs; de publicatie Moraliteit in Actie; en een slotmanifestatie op 10 juni 2016 in het NatLab in Eindhoven, onder de titel de Lokale Participatiesamenleving: van Kramp naar Kracht. Sprekers waren o.m. Rob van Gijzel en Gabriël van den Brink. Op de slotmanifestatie zijn achttien interactieve workshops gehouden, die samen een goed beeld gaven van innovatieve praktijken van sociale voortrekkers – zie ook Bijlage 1 en http://www.vitaallokaal.org/. Momenteel worden de voorbereidingen afgerond voor een vervolgprogramma, over onderwijs en zorg in de lokale samenleving.

Ethics & Finance

Op 24 april 2015 is de eerste conferentie in het kader van het nieuwe programma Ethiek en Financiën georganiseerd, in de vergaderzaal van de Eerste Kamer in Den Haag. Titel en thema: A broad approach to Finance and the Common Good – Adressing the Technical, Moral and Structural Challenges of the Financial Industry. Een honderdtal op naam uitgenodigde beleidsmakers en academici, politici, ondernemers en bankiers luisterde naar en ging in gesprek met een achttal eminente sprekers. In dit programma werkt Socires samen met de internationale christelijke werkgeversvereniging UNIAPAC, de Konrad Adenauer Stiftung en de Nederlandse Vereniging van Bankiers. Met dezelfde partijen werden in 2016 de voorbereidingen getroffen voor een serie van vervolgactiviteiten: twee seminars op resp. 27 januari en 9 juni 2017 en een internationale conferentie in het najaar van 2017. Zie verder https://www.socires.nl/index.php?a=EthiekFinanc en ook http://www.socires.nl/index.php?a=20170127_Recap.

FoodFirst
De FoodFirst Coalitie is een breed partnernetwerk op het terrein van voedselzekerheid en landbouw in de internationale samenwerking, waarvan de activiteiten gecofinancierd worden door o.a. de Ministeries van Buitenlandse Zaken en van Economische Zaken, de Rabobank en de Rabobank Foundation.
Het FoodFIRST programma is vooral bekend door de Vijverbergsessies die – in 2016 voor het zesde jaar op rij – met een frequentie van één per maand worden gehouden in de Rabobank in Den Haag. Het zijn besloten expert seminars met 25-30 geselecteerde en op naam uitgenodigde deelnemers uit de vierhoek van politiek en bestuur, academie, bedrijfsleven en civil society, volgens een vast stramien: korte inleidingen door twee of drie topsprekers gevolgd door een breed beleidsgeoriënteerd debat.

Het FoodFirst programma voor 2016-17 staat in het teken van het thema African future is for young, well informed, market oriented and organized farmer-entrepreneurs en bestaat uit een serie van twaalf Vijverbergsessies en een afsluitende internationale conferentie die (voor de derde keer op rij) gehouden zal worden in de Rabobank Utrecht in het najaar van 2017. In 2016 zijn vijf sessies gehouden. Zie verder http://www.foodfirst.eu/.

Schaepmandag in Tubbergen

Op zaterdag 9 april 2016 organiseerde Socires in samenwerking met Mensen met een Missie en het Dr. Schaepmanfonds in Tubbergen de Schaepmandag 2016. De dag, met als thema: Stap uit je comfortzone, stond in het teken van de encycliek Laudato Si' van Paus Franciscus en het tegengaan van klimaatverandering in de huidige samenleving. Sprekers waren onder meer bisschop Gerard de Korte, commissaris van de Koning in Limburg Theo Bovens en de Twentse burgemeesters Ellen Nauta en Michael Sijbom. Zie https://www.socires.nl/index.php?a=Schaepman.
Op basis van het succes van deze conferentie heeft het Schaepmanfonds aangegeven fondsen beschikbaar te willen stellen om iedere twee jaren een evenement te financieren rond de katholieke sociale leer. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om hierbij ook andere instellingen – zoals de Radboud Universiteit Nijmegen en Justitia et Pax Nederland – te betrekken.

Zorg voor mensen met een beperking in Oekraïne

Dit programma wordt sinds 2009 uitgevoerd in samenwerking met een netwerk-stichting van een achttal grote zorgverlenende instellingen in Nederland, SOFT Tulip – zie http://www.softtulip.nl/. Het programma richt zich op verbetering van de zorg voor kinderen met een beperking, o.a. door train-de-trainers programma's, op de ontstatelijking van de zorginstellingen en het versterken van ouderbetrokkenheid en hun verenigingen. Gaandeweg is de focus verbreed naar preventie en vroegtijdige signalering en is een samenwerkingsverband en partnernetwerk opgezet rond Early Childhood Intervention in vier stadsregio's van het land. Het Oekraïense Ministerie van Gezondheidszorg verleent zijn volledige medewerking aan het programma. In november 2016 is besloten dat SOFT Tulip de volledige verantwoordelijkheid voor het programma op zich zal nemen, met rechtstreekse financiering door de Duitse donororganisatie.

Bijzonder onderwijs in Oekraïne

Deels gekoppeld aan dit programma is het onderwijsprogramma, gericht op de bevordering van bijzonder onderwijs in Oekraïne. Dit programma is in 2014 en 2015 in een stroomversnelling geraakt omdat de inzet voor bijzonder onderwijs, inclusief een wetgevingstraject, gezwaluwstaart is met een traject, ingezet door het Oekraïense parlement, dat is gericht op de herziening van de volledige onderwijswetgeving. Hierbij spelen de Oekraïense partners in het programma, ondersteund door experts als de hoogleraren J. De Groof uit Antwerpen en Ch. Glenn uit Boston, een cruciale rol. Medio 2015 werd het eerste, algemene wetgevingsgedeelte afgerond. Daarmee kwam ook het einde aan de directe betrokkenheid van Socires in zicht. Vanaf januari 2016 wordt het Oekraïense initiatief rechtstreeks gefinancierd door de Duitse donororganisatie.

Het Prinsjesdagontbijt 2016

De gelijknamige stichting organiseert jaarlijks het Prinsjesdagontbijt, enkele dagen voor Prinsjesdag. Aan het ontbijt nemen zo'n 175 mensen deel, voornamelijk personen uit politiek, openbaar bestuur en bedrijfsleven, die op naam worden uitgenodigd. Socires is door de voorzitter van het bestuur, prof. dr. E. Hirsch Ballin, gevraagd om het evenement te organiseren. Het ontbijt van 2016 vond plaats op 16 september in Sociëteit de Witte in Den Haag. De organisatie van het Prinsjesdagontbijt wordt nu overgenomen door het SBI, tevens de nieuwe hoofdsponsor van de stichting.

Institutionele samenwerking

Antenne van UNIAPAC in Nederland
Socires fungeert als antenne voor Nederland van de mondiale vereniging van christelijke werkgevers en managers UNIAPAC. In samenwerking met UNIAPAC, en daarnaast met de Duitse BKU en de Konrad Adenauer Stiftung, is op 24 april 2015 de conferentie over Ethics & Finance georganiseerd en zijn in 2016 voorbereidingen getroffen voor een vervolgconferentie die gehouden zal worden in 2017.

CEVES - Centrum voor Ethiek en Samenleving
Het in 2015 opgezette Centrum voor Ethiek en Samenleving – CEVES, een samenwerkingsverband van SBI, de Stichting Christelijk-Sociaal Congres en Socires – is in de loop van 2016 afgerond, maar heeft op 9 juni 2016 nog een succesvolle conferentie georganiseerd, over Economie en Ethiek, in het kader van de voorbereidingen op het CSC Jubileumcongres in augustus 2016. De titel van de conferentie was Relationaliteit als basisprincipe voor het organiseren van het economisch leven, en sprekers waren onder meer prof. Johan Graafland, Risco Balkenende, Albert Weishaupt en Ted van den Bergh.
Zie ook https://www.socires.nl/index.php?a=20160609.

Christelijk-Sociaal Congres
Socires heeft in opdracht van het bestuur van de Stichting CSC een belangrijke rol gespeeld bij de voorbereiding en uitvoering van het grote jubileumcongres in 2016 t.g.v. 125 jaar CSC en Rerum Novarum, van 31 augustus tot 2 september in Doorn. De voorzitter van Socires was voorzitter van de visiecommissie die het centrale visiedocument heeft voorbereid, getiteld 'De Kracht van Verbondenheid'; de directeur was lid van de programmacommissie. Het congres was met sprekers als kardinaal Turkson en professor Luigino Bruni en met ruim 200 deelnemers een groot succes. Samen met het CSLK en het VKMO heeft Socires een deelsessie georganiseerd over de katholieke sociale leer van Rerum Novarum tot Laudato Si.
Zie ook https://www.socires.nl/index.php?a=Publications.
Het bestuur van CSC heeft besloten de aanbevelingen van het congres en met name de nog niet uitgewerkte thema's van 'De Kracht van Verbondenheid' verder te agenderen met als basis de bestaande zogenaamde visiecommissie, die door Socires wordt gecoördineerd. Samen met de hoogleraren Borgman en Buijs vinden nu besprekingen plaats over een meerjarige aanpak en uitwerking.

Europese Sociale Week 2016

Op initiatief van Socires is de 6de Europese Sociale Week gehouden in Nederland – in het SBI te Doorn, van 18 tot 20 februari 2016. Een driedaags evenement met presentaties en gesprekken over hoe we een rechtvaardige economische orde kunnen scheppen met respect voor de mens en het milieu, met zorg voor de armen en de toekomstige generaties. Hoe ziet een economie eruit die niet meer primair op winst is gericht, maar op participatieve en constructieve coöperatie voor het algemeen belang? Een keur van sprekers – onder wie mr. P.H. Donner en Lord Maurice Glassman - en ruim tweehonderd deelnemers, waaronder vele jongeren, maakten het tot een betekenisvolle happening. Socires heeft hieraan een belangrijke organisatorische en inhoudelijke bijdrage geleverd. Socires is lid van de ESW Initiatiefgroep, die sinds 1999 de Europese Sociale Weken organiseert.
Zie ook http://www.esw6.eu/.

Martens Centre for European Studies
Volgend op een in 2014 in Brussel gehouden seminar over Religie in het Publieke Domein heeft de voorzitter van Socires een uitgebreid essay geschreven, Ethics and Religion: What's the EU got to do with It?, dat in 2015 door het Martens Centre is gepubliceerd en dat het onderwerp is geweest van een internationaal symposium in oktober 2015 waarop lic H. graaf van Rompuy het essay heeft becommentarieerd. Zie http://www.martenscentre.eu/publications/ethics-and-religion-whats-eu-got-do-it.

VU-Socires Masteropleiding Besturen van Maatschappelijke Organisaties

Socires heeft met de Vrije Universiteit een tweejarige masteropleiding opgezet, Besturen van Maatschappelijke Organisaties, BMO (als een masterspecialisatie van Bestuurskunde), die dit jaar met 32 nieuwe studenten zijn achtste succesvolle jaar is ingegaan. De directeur van Socires geeft daar het introductiecollege. Zie http://masters.vu.nl/en/programmes/bestuurskunde-maatschappelijke-organisaties/index.aspx.

Publicaties

* Jos van Gennip, Hans Groen, Jan Prij (red.): De kracht van verbondenheid, Jubileumuitgave Christelijk-Sociaal Congres, Doorn 2016

* Jos van Gennip: Wat is er overgebleven van de katholieke erfenis in de politiek? Dr. Schaepman Fonds, Socires, 2016

* Gabriël van den Brink e.a. (red.): Moraliteit in Actie – Wat sociale voortrekkers gemeenten kunnen leren, Socires - Stichting Beroepseer 2016

* Cor van Beuningen: Sociocidaal besturen voorbij, gepubliceerd in G. Buijs e.a. (red.), Ontzuilde bezieling, Boom Bestuurskunde, februari 2016

* Cor van Beuningen: Laudato Si' voor wetenschap en bestuur, gepubliceerd in Sigma, februari 2016

* Cor van Beuningen: Laudato Si' en de vernieuwing van het katholieke sociale denken, in : De zorg voor het gemeenschappelijk huis – Laudato Si' nader beschouwd, pp 59-67, CSLK, Vogelenzang 2016

* Cor van Beuningen: Sociale voortrekkers en de vitale lokale samenleving, in: Gabriël van den Brink e.a (red.) Moraliteit in Actie – Wat sociale voortrekkers gemeenten kunnen leren, pp 9-15, Socires - Stichting Beroepseer 2016

Bijlage 1

Binding II - Sociale voortrekkers en de vitale lokale samenleving

Aan het programma Vitale lokale samenlevingen: ruimte voor sociale voortrekkers (2013-2016) ligt de gedachte ten grondslag dat de brede decentralisatie-operatie van het sociale domein behalve een hoop gedoe (mede door de bezuinigingen die ermee gepaard gaan) ook veel kansen biedt voor initiatieven van onderop en de vitalisering van de lokale samenleving. Maar dan is het wel zaak om die kansen te pakken, anders is die decentralisatie niet veel meer dan een verschuiving binnen de overheid die verder op de oude voet blijft opereren. (Zie http://www.vitaallokaal.org/index.php)

Met deze insteek wordt voortgeborduurd op het programma Binding (2010-2013), waarop dit programma het vervolg is. In het programma Binding stond immers de rubberen muur centraal, waarmee bedoeld werd het fenomeen dat de overheid lokale initiatieven van energieke burgers en gedreven professionals smoort in bureaucratische regeldrift en controlekramp. Binding werd afgesloten met het devies Loslaten, vertrouwen en verbinden, een advies dat nadrukkelijk is gericht aan de overheid. (Zie http://www.socires.nl/downloads/20120338_Loslaten.pdf)

Met het vervolgprogramma, Vitale lokale samenlevingen: ruimte voor sociale voortrekkers of kortweg Binding II, willen we de andere kant belichten. Hoe werkt dat vitaliseringsproces op lokaal niveau, en hoe kan dat bevorderd worden (en niet alleen niet-gefrustreerd)? Door de samenwerking met Gabriël van den Brink – auteur van Best Persons - werd Binding II gefocust op de rol die sociale voortrekkers hierbij spelen.

Sociale voortrekkers

Sociale voortrekkers zijn mensen die zich niet laten ontmoedigen door het systeem maar die juist aan de slag gaan met wat zich als immuun en onbeweegbaar presenteert. Jan van Opstal is een mooi voorbeeld. Hij komt als dominee aan in Lelystad, wil aan het werk met de arme kant van de lokale samenleving maar stuit op onwil en scepsis bij de verschillende kerken. Hij enthousiasmeert vrijwilligers, organiseert, doet en beweegt dingen en gaat in gesprek met bestuurders; en ten slotte gaan ze om, eerst gedogend, vervolgens mee- en samenwerkend in het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO) dat ten slotte de vaandeldrager wordt van voedselbank, inloophuizen en schuldhulpverlening in Lelystad. Vanuit die nieuwe positie gaat hij aan de slag met de rubberen muur van de gemeente Lelystad. Hier herhaalt zich hetzelfde schema en hij krijgt het voor elkaar dat de gemeente het belang van dat werk volop erkent en waardeert. Dat betekent onder meer dat gemeente voor wat de schuldhulpverlening aanhaakt bij IDO. En vanuit die nieuwe positie krijgt hij, samen met de gemeente, gedaan dat De Nederlandsche Bank deze unieke constructie erkent als uitvoeringsmodaliteit van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Sociale voortrekkers zijn mensen die routines doorbreken en systemen oprekken en veranderen, gedreven door de overtuiging dat het anders en beter kan en zal. De focus in Binding II op deze pioniers als change agents werd nog versterkt door de inbreng van Thijs Jansen en de Stichting Beroepseer. Zo werd de primaire inzet van Binding II: herken en erken de rol van de voortrekkers, zie hoe ze werken, herken patronen van verandering en zie hoe hun inzet gefaciliteerd en versterkt kan worden.

Pioniersschap in soorten

In de tien sessies met sociale voorttrekkers zijn verschillende modaliteiten van het pioniersschep aan de orde gekomen.

Eén ervan is de modaliteit die bij Beroepseer centraal staat: de professional die sturings- en regeldrift van bovenaf trotseert of déactiveert en ruimte schept voor het werk van de professional. Zie het verhaal van Jaco van Hoorn, de tweede man van de politie West Brabant. Hij schermt de agenten in zijn korps als het ware af voor de sturing op targets etc. van bovenaf en geeft ze de ruimte – dat wil zeggen, de vrijheid én de verantwoordelijkheid – om in de snel wisselende contexten van de echte samenleving naar bevind van zaken te handelen en goed politiewerk te doen.

Ook Marijke Verstappen, gemeentesecretaris van Wageningen, werkt van binnenuit aan de verandering van hiërarchische en systemische verhoudingen in de organisatie. Dat doet ze door over te gaan van dictaat naar gesprek, of zoals zij het formuleert, van monovocaal naar polyvocaal. Ze maakt van het gemeentehuis een verbinder tussen lokale politiek, lokale bureaucratie en lokale samenleving, heen en weer. Ze verbindt mensen uit die verschillende domeinen, zorgt ervoor dat ze hun petten even afzetten en dat ze gewoon met elkaar praten. Dat geldt ook voor de verhoudingen binnen de organisatie; relaties die systemisch waren geworden worden weer persoonlijk. Dat werkt prettiger, beter, effectiever.

Barend Rombout van Bureau Frontlijn werkt al eveneens van binnenuit aan de verandering van de organisatie, in zijn geval de Gemeente Rotterdam. Hij kiest daarbij voor een casusgerichte benadering. Het helpen van één mens met complexe problematiek – bijvoorbeeld een zwangere tiener met schuldenproblematiek in een achterstandswijk – toont alle defecten aan van een verkokerd, bureaucratisch en onbarmhartig systeem. In dat systeem probeert hij steeds openingen te forceren, ten behoeve van concrete mensen, en zo tegelijkertijd uitvoering te geven aan de opdracht van B&W van Rotterdam aan Bureau Frontlijn: verbeter processen in en tussen organisaties in de frontlijn.

Wat deze pioniers gemeen hebben is dat ze de relaties tussen mensen, zowel binnen de organisatie als van de organisatie in de buitenwereld, persoonlijk maken. We zagen het al bij Marijke Verstappen, we zien het bij Barend Rombouts en ook Jaco van Hoorn maakt daar veel werk van. Zo draait hijzelf diensten mee met zijn agenten (intern) en stimuleert hij zijn agenten om van betekenis te zijn voor mensen in de lokale gemeenschap en aan te sluiten bij processen en initiatieven die mensen daar entameren (extern).

Vitalisering van de lokale samenleving I

Met de focus op sociaal voortrekkersschap is in veel sessies de aandacht vooral uitgegaan naar de pionier als veroorzaker van verandering in het systeem, of die pionier nu van binnenuit werkt of van buitenaf inwerkt.

Als we dan weten hoe pioniers te werk gaan en verandering bewerkstelligen is de volgende vraag: - wat betekent het werk van deze pioniers voor de vitalisering van de lokale samenleving? Hoe werkt de inzet van Jan van Opstal, Marijke Verstappen, Jaco van Hoorn en Barend Rombout enz. door in de lokale samenleving? Bij de sessie met Fred Beekers en Rob Kars van Resto Van Harte leverde dit een verlegenheid op. Op de vraag of er, naast het feit dat Resto van Harte ervoor zorgt dat mensen niet vereenzamen, ook verbanden ontstaan van mensen in de buurt kwam geen duidelijk antwoord. Wel werd verwezen naar de duurzame verbanden van vrijwilligers die ontstaan in de restaurants zelf. De bijdrage aan lokaal samenleven is er vooral in gelegen dat bewerkstelligd wordt dat mensen uit hun isolement komen, dat ze naar buiten komen en weer mee kunnen doen. Of dat laatste inderdaad gebeurt valt als het ware buiten het zicht van Resto van Harte.

Mensen die het even niet meer alleen redden weer op de been helpen zodat ze weer mee kunnen doen; dat doen Barend Rombout en Jan van Opstal ook, heel direct en concreet. Daar ontlenen ze ook een deel van hun drive aan. Tegelijkertijd gaan ze met de instellingen zelf aan de slag, opdat (mensen in) die instellingen de gevoeligheid en de capaciteit ontwikkelen om te werken voor (die en andere) mensen; dat instellingen casus- en mensgericht gaan werken.

Dat laatste is in zekere zin ook weer wat Jaco van Hoorn en Marijke Verstappen doen: de instellingen veranderen en de professionals de ruimte geven zodat ze beter dienstbaar kunnen zijn aan met mensen en hun verbanden, met hun noden, wensen en initiatieven.

Vitalisering van de lokale samenleving II

Er is nog een andere manier waarop gewerkt kan worden aan de vitalisering van de lokale samenleving, een manier die fundamenteel verschilt van de bovengenoemde. We vinden die manier o.m. bij Jos de Bloks Buurtzorg en Rob van Pagee's Eigen Krachtcentrale.

De in zelfsturende teams georganiseerde professionals van Buurtzorg zijn lokaal verankerd in de buurt en hebben een ruime mate van beleidsvrijheid om daar naar bevind van zaken te kunnen handelen. Dat betekent dat ze mensgericht kunnen werken en zorg op maat kunnen bieden.

Maar wat met het oog op de vitaliserende effecten van hun inzet op de lokale samenleving nog veel belangrijker is, is het volgende. De Buurtzorg-professionals hebben niet alleen de opdracht om goede zorg op maat te leveren. Nadrukkelijk is het óók de bedoeling dat ze het zorgend vermogen van (de cliënt zelf én van) de sociale omgeving mobiliseren, herstellen en versterken. In plaats van alleen maar een individu wordt de cliënt gezien als een persoon in een sociale context. En de verleende zorg is er niet alleen op gericht om die persoon op de been te helpen zodat hij weer mee kan doen (zelfredzaamheid) maar ook op het herstellen of versterken van het sociaal weefsel rond die persoon.

Dus het feit dat iemand zorg nodig heeft vormt de aanleiding voor het genereren of bevorderen van een micro-sociaal proces waarin de verbindingen tussen mensen versterkt worden. Resultaat is dat de lokale samenleving een stukje vitaler is geworden.

Eigen Kracht verschaft mensen een plek en een manier om problemen en conflicten zelf op te lossen. Waar anders de overheid zou ingrijpen, bijvoorbeeld om een probleemjongere die een overtreding of misdrijf heeft gepleegd aan te pakken, zijn hier de betrokken sociale omgevingen van mensen zelf aan zet om in onderling overleg de zaken te regelen. Dat werkt beter dan een strafproces, want als mensen zelf de regie in handen hebben ervaren ze ook de legitimiteit van sancties en correcties, en bovendien biedt deze werkwijze ook meer kansen voor succesvolle resocialisatie (weer mee kunnen doen).

De parallel met Buurtzorg is erin gelegen dat ook hier een probleem de aanleiding vormt voor her bevorderen van een micro-sociaal proces waarin én de persoon weer op de been geholpen wordt én de verbindingen tussen mensen gemobiliseerd en versterkt worden.

Stukjes vitale lokale samenleving

Een probleem – rond een hulpbehoeftige oudere, of een problematische jongere – kan op verschillende manieren worden opgelost. De systemische oplossing is dat professionals van de zorginstelling, resp. van politie en justitie, het probleem uit zijn sociale context lichten en binnen het systeem behandelen. De zorgcliënt krijgt dan een geprotocolleerde behandeling en de jongere krijgt een strafproces, wordt schuldig bevonden en gestraft. In beide gevallen is het nog maar de vraag of de persoon ermee op de been is geholpen en weer mee kan doen. Maar zeker is dat hiermee kansen zijn gemist voor het herstellen en versterken van vitale sociale verbindingen, voor het vitaliseren van stukjes lokale samenleving.

Dat is wat Buurtzorg en Eigen Kracht doen. De manier waarop ze omgaan met een probleem, zoals rond een hulpbehoeftige oudere of een problematische jongere, is niet alleen bevorderlijk voor de eigen kracht en verbinding van de persoon in kwestie maar heeft als – onbedoeld maar cruciaal – resultaat: een stukje vitale lokale samenleving. Het probleem wordt tot motief en vehikel voor de vitalisering van de lokale samenleving.

Dat stukje vitale samenleving bestaat uit herstelde of nieuwe verbindingen tussen mensen. Schaal, frequentie en intensiteit van de interactie tussen die mensen nemen allemaal toe. De mensen die elkaar ontmoeten rond een zorgbehoeftige persoon of rond een probleemjongere ontwikkelen ook nieuwe capaciteiten, ze spreken allerlei talenten aan die ze gaandeweg verder ontwikkelen, ze veranderen hun sociale en morele attitudes. Daarbij gaat het om capaciteiten en attitudes die voor een vitale sociale samenleving cruciaal zijn: voor elkaar zorgen en elkaar corrigeren en helpen, gebaseerd op deugden als empathie en engagement. En passant en onbedoeld genereren mensen zo vertrouwen, cohesie, sociaal kapitaal.

Dat staat voor de 'normale' orde van het samenleven. Problemen en zorgen en ook kansen bieden mensen motieven om elkaar te ontmoeten en samen aan de slag te gaan. In dat proces van ontmoeten en samenwerken veranderen ze zichzelf en elkaar. Ze bouwen een stukje vitale samenleving.

Sociale voortrekkers en de vitalisering van de lokale samenleving; resumé van opgedane inzichten

Een eerste inzicht betreft de relatie tussen top en basis (of management en staf) in de uitvoerende organisatie. Het zegt: laat ongeregelde ruimte aan de professionals, om naar bevind van zaken te handelen. Behandel professionals niet als instrumenten die je volstopt en stuurt met targets en instructies, maar zorg ervoor dat ze de bedoeling van de organisatie kennen en dat ze goed toegerust zijn; en geef ze de ruimte – de vrijheid en de verantwoordelijkheid – om naar bevind van zaken te handelen en het goede te doen in concrete situaties in een oneindig gevarieerde en dynamische werkelijkheid.
Het tweede inzicht voegt daaraan toe: organiseer professionals in zelfsturende teams op menselijke maat. Het teamverband is een plek van ontmoeting en ontwikkeling, waar mensen elkaar stimuleren en aanspreken op de gedeelde verantwoordelijkheid ; daar bloeien mensen en ontwikkelen ze zichzelf en de organisatie.
Het derde inzicht betreft de relatie van de (top van de) organisatie met het stelsel waarin de organisatie is ingebed. Het belang van het werk van sociale voortrekkers is dat ze in staat zijn om de systemische patronen en routines op te rekken en te veranderen zodat professionals de ruimte hebben om mensgericht te werken en beter kunnen omgaan met mensen en hun verbanden, met hun noden, wensen en initiatieven.

Het vierde inzicht: wees alert op de gewonden langs de weg en help hen op de been, zodat ze weer mee kunnen doen in de lokale samenleving. Gewonden langs de weg zijn het signaal bij uitstek van dehumaniserende stelsels en een gebrekkige vitaliteit van de samenleving. Een probleem komt meestal niet uit de lucht vallen.
Het vijfde inzicht: besef dat het probleem, dat wil zeggen datgene wat er in een bepaalde situatie gedaan moet worden, motief en materie zijn voor de ontmoeting en groei van mensen en hun verbanden. Maak van de dingen die te doen zijn de aangrijpingspunten voor het bevorderen van micro-sociale processen waarin mensen elkaar ontmoeten en samen aan de slag gaan.

Zorgen, opvoeden en onderwijzen, het onderhouden van de publieke ruimte, publieke veiligheid, werken en een inkomen verwerven; het zijn allemaal maatschappelijke functies die grondstof en vehikel zijn voor de vitaliteit van de lokale samenleving. In de handen van mensen - buurtbewoners, professionals, maatschappelijke organisaties - worden ze de inzet van relaties en verbanden in het publieke domein. Stukjes vitale samenleving.

1.2 Samenstellingsverklaring

Aan: het bestuur van Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid

De jaarrekening van Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid te 's Gravenhage is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de winst-en-verliesrekening over 2016 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, "Samenstellingsopdrachten". Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek (BW). Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Stichting Samenleving en Verantwoordelijkheid. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen er dan ook van uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Tot het verstrekken van nadere toelichtingen zijn wij gaarne bereid.

Huizen, 16 mei 2017

Hoogachtend,

Schuiteman Accountants & Adviseurs B.V.

Was getekend
B. van 't Hul RA

2.1 Balans per 31 december 2016

(na voorstel winstbestemming)

ACTIVA	31-12-2016		31-12-2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa	2.776		4.655	
		2.776		4.655
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	128.017		60.070	
Liquide middelen	28.020		117.442	
		156.037		177.512
		158.813		182.167

PASSIVA	31-12-2016		31-12-2015	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Continuïteitsreserve	75.309		75.193	
Overige reserves	-		-	
		75.309		75.193
Kortlopende schulden en overlopende passiva		83.504		106.974
		158.813		182.167

2.2 Staat van baten en lasten 2016

	Realisatie 2016		Realisatie 2015	
	€	€	€	€
Project gebonden baten	229.823		410.333	
Subsidiebaten	90.000		70.000	
Financiële baten	26		642	
Overige baten	62.453		11.820	
Som van de baten		382.302		492.795
Project gebonden lasten	306.941		414.101	
Personeelskosten	5.263		998	
Afschrijvingen op vaste activa	1.879		1.837	
Financiële lasten	425		367	
Overige lasten	67.678		91.542	
Som van de lasten		382.186		508.845
Exploitatietekort/Exploitatieoverschot		116		16.050-
Resultaatbestemming				
Onttrekking/toevoeging continuïteitsreserve		116		14.824-
Onttrekking/toevoeging overige reserves		-		1.226-
		116		16.050-

2.3 Kasstroomoverzicht 2016

		2016		2015
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		515		16.325-
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	1.879		1.837	
		1.879		1.837
Verandering in werkkapitaal:				
Vorderingen	67.947-		1.972	
Kortlopende schulden (exclusief banken)	23.470-		23.032-	
		91.417-		21.060-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		89.023-		35.548-
Ontvangen interest	26		642	
Betaalde interest	425-		367-	
		399-		275
Kasstroom uit operationele activiteiten		399-		275
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-		1.389-	
Desinvesteringen materiële vaste activa	-		-	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-		1.389-
Toename geldmiddelen		89.422-		36.662-
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
Stand per 1 januari		117.442		154.104
Mutatie boekjaar		89.422-		36.662-
Stand per 31 december		28.020		117.442

2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening
Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Activiteiten
De activiteiten bestaan uit algemeen maatschappelijk werk. Dit blijkt uit artikel 2 van de statuten.

Begroting
In de jaarrekening is geen toelichting opgenomen van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting aangezien de begroting geen stuurmiddel is.

Financiële instrumenten
Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa
De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzigingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Pensioenen
De onderneming heeft voor enkele van haar werknemers een pensioenregeling getroffen waarbij de pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op het middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. De over het boekjaar verschuldigde premies worden als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een verplichting opgenomen. Aangezien deze verplichtingen een kortlopend karakter hebben, worden deze gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan de verzekeringsmaatschappij. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij de verzekeringsmaatschappij heeft de onderneming geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Voor een ex-werknemer bestaat wel de verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen.

Voor twee werknemers is geen pensioenregeling getroffen, want deze hebben afgezien van pensioen.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstromen uit operationele activiteiten.

2.5 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

	Andere vaste bedrijfs-middelen
	€
Boekwaarde per 1 januari 2016	4.655
Bij: investeringen	-
Af: afschrijvingen	1.879
Boekwaarde per 31 december 2016	2.776
Aanschafwaarde	9.459
Cumulatieve afschrijvingen	6.683
Afschrijvingspercentages	20%

Vorderingen en overlopende activa	31-12-2016 €	31-12-2015 €
Deze post is als volgt te specificeren:		
Handelsdebiteuren:		
Debiteuren	2.000	15.613
Belastingen en premies sociale verzekeringen:		
Omzetbelasting	657	-
Overige vorderingen en overlopende activa:		
Nog te ontvangen bijdrage Knowledge4Food (toezegging 2015)	-	5.000
Nog te ontvangen bijdrage ministerie BuZa (toezegging 2015)	-	8.000
Nog te ontvangen bijdrage Prinsjesdagontbijt (toezegging 2015)	-	10.000
Nog te ontvangen bijdrage CSC (toezegging 2015)	-	14.700
Nog te ontvangen bijdrage ministerie BuZa (toezegging 2016)	9.000	-
Nog te ontvangen bijdrage CSC (toezegging 2016)	15.400	-
Nog te ontvangen bijdrage Prinsjesdagontbijt (toezegging 2016)	1.500	-
Nog te ontvangen bijdrage Binding II (toezegging 2016)	25.000	-
Nog te ontvangen bijdrage Laudato Si (toezegging 2016)	25.000	-
Nog te ontvangen naverrekening CSA Soft Tulip	4.530	-
Nog te ontvangen gift particulier	40.000	-
Voorschotten personeel	2.000	2.000
Huur	2.066	2.054
Verzekeringen	-	1.275
Contributies en abonnementen	837	786
Rente banken	27	642
	128.017	60.070

Liquide middelen	31-12-2016 €	31-12-2015 €
Deze post is als volgt te specificeren:		
NL21RABO3492180582	587	584
NL34RABO0114109079	56	61
NL13RABO0383192307	26.978	80.040
NL24RABO3151284698	399	36.757
	28.020	117.442

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van Stichting Samenleving en verantwoordelijkheid.

Eigen vermogen

Continuïteitsreserve

Het verloop van de Continuïteitsreserve kan als volgt worden weergegeven:

	2016 €	2015 €
Stand per 1 januari	75.193	90.017
Uit resultaatverdeling	116	-
Bij: overboeking overige reserve	-	14.824-
Stand per 31 december	75.309	75.193

Toelichting:
De continuïteitsreserve is gevormd om de stichting in staat te stellen aan haar directe verplichtingen te kunnen blijven voldoen.

Overige reserves

Het verloop van de Overige reserves kan als volgt worden weergegeven:

	2016 €	2015 €
Stand per 1 januari	-	1.226
Uit resultaatverdeling	-	16.050-
Af: overboeking continuïteitsreserve	-	14.824
Stand per 31 december	-	-
Resultaatbestemming		
Onttrekking/toevoeging continuïteitsreserve	116	14.824-
Onttrekking/toevoeging overige reserves	-	1.226-
	116	16.050-

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten:		
Crediteuren	923	63.923
Belastingen en premies sociale verzekeringen:		
Loonheffingen	15.268	13.535
Omzetbelasting	-	1.879
Overige schulden en overlopende passiva:		
Vakantiegeld	5.446	7.913
Nog te ontvangen inkoopfacturen/declaraties	-	-
Nog te betalen reiskosten	-	-
Lonen	-	2.724
Vooruitontvangen bijdragen project Oost Europa	-	-
Vooruitontvangen bijdragen project ESW	-	-
Nog te betalen personeelskosten directeur (Cost Sharing Agreement)	52.367	-
Nog te betalen aan EZA	4.000	4.000
Nog te betalen lasten Binding II	-	10.000
Accountantskosten	5.500	3.000
	83.504	106.974

Toelichting overige schulden en overlopende passiva:
Nog te betalen aan EZA:
Achteraf is gebleken dat er niet aan alle voorwaarden van dit project is voldaan.
Derhalve diende een deel van de subsidie terugbetaald te worden.
Dit gebeurt in drie jaarlijkse termijnen van € 4.000.
De eerste termijn is betaald in 2014 en de tweede in 2015.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Het jaarlijkse bedrag van met derden aangegane geïndexeerde huurverplichtingen van de bedrijfsruimte Eisenhowerlaan 120 te 's Gravenhage bedraagt per 31 december 2016 in totaal € 24.797
De huurverplichting loopt tot 31 mei 2017 met een optie van één jaar.

2.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

Baten

	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Project gebonden baten	€	€
Deze post is als volgt te specificeren:		
Oost Europa project	-	139.250
Food First project	-	30.550
Laudato Si	25.000	-
Prinsjesdagontbijt	10.000	10.000
ESW	-	37.333
Binding II	50.000	125.000
Markt en Moraal	90.000	1.000
Overige projecten	54.823	67.200
	229.823	410.333
Subsidiebaten		
Deze post is als volgt te specificeren:		
Overheden (EU, Rijk) i.v.m. Food First project	90.000	70.000
	90.000	70.000
Overige baten		
Deze post is als volgt te specificeren:		
Omzet dienstverlening	9.298	1.820
Ontvangen gift particulier	50.000	10.000
Ontvangen giften bruiloft	3.155	-
	62.453	11.820
TOTAAL BATEN	382.276	492.153

Lasten

Project gebonden lasten

Deze post is als volgt te specificeren:	Realisatie 2016 €	Realisatie 2015 €
Oost Europa project	22.570	95.288
ELE project	64	798
Food First project	52.945	104.399
Laudato Si	25.000	-
Prinsjesdagontbijt	5.610	8.876
ESW	1.629	21.513
Binding II	89.664	122.544
Markt en Moraal	58.236	2.863
Overige projecten	51.223	57.820
	306.941	414.101

Personeelskosten

Deze post is als volgt te specificeren:		
Lonen en salarissen	159.120	175.636
Sociale lasten	37.002	32.970
Pensioenlasten	21.913	30.192
	218.035	238.798
Doorberekend aan Oost Europa project	20.853-	50.626-
Doorberekend aan Food First project	50.955-	55.178-
Doorberekend aan Laudato Si	25.000-	0
Doorberekend aan Prinsjesdagontbijt	5.662-	5.488-
Doorberekend aan ESW	0	20.487-
Doorberekend aan Binding II	28.308-	68.595-
Doorberekend aan Markt en Moraal	50.955-	549-
Doorberekend aan overige projecten	31.039-	36.877-
	5.263	998
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	2,9	3,0

Lonen en salarissen

Deze post is als volgt te specificeren:

Brutolonen en -salarissen	78.446	66.538
Brutolonen en -salarissen t.b.v. Oost Europa project	111.706	107.574
Arbeidsvergoeding directeur (Cost Sharing Agreement)	86.755	86.274
	276.907	260.386
Doorberekende personeelskosten N.A. Dobrova-Krol aan SOFT TULIP (CSA)	19.273-	14.750-
Doorberekende personeelskosten E. Bloemkolk aan SOFT TULIP (CSA)	98.514-	70.000-
	159.120	175.636

Sociale lasten	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Deze post is als volgt te specificeren:	€	€
Sociale lasten	13.776	11.294
Sociale lasten t.b.v. Oost Europa project	14.640	13.546
Sociale lasten directeur (Cost Sharing Agreement)	8.586	8.130
	37.002	32.970

Pensioenlasten

Deze post is als volgt te specificeren:

Pensioenpremies	227	6.619
Pensioenpremies t.b.v. Oost Europa project	12.294	14.256
Pensioenpremies directeur (Cost Sharing Agreement)	9.392	9.317
	21.913	30.192

Cost Sharing Agreement (CSA)

SOCIRES heeft een overeenkomst met Cordaid met betrekking tot de arbeidsvergoeding van de directeur C. van Beuningen. De heer Van Beuningen is in loondienst bij Cordaid en besteedt 10% van zijn tijd aan werkzaamheden voor Cordaid. De heer Van Beuningen voert de dagelijkse leiding bij Socires. Op grond van een overeenkomst gemeenschappelijke kosten wordt door Cordaid 90% van de werkelijke salariskosten van de heer Van Beuningen aan Socires doorbelast. De hoogte van de arbeidsvergoeding voor 2016 is terug te vinden in de specificatie van de lonen en salarissen.

SOCIRES heeft een overeenkomst met SOFT TULIP met betrekking tot de tijdsbesteding van personeelsleden. Enkele personeelsleden zijn formeel in dienst van SOCIRES.
De personeelskosten van deze personeelsleden worden doorbelast aan de hand van een percentage afhankelijk van de tijdsbesteding of aan de hand van specifieke bepalingen.

Afschrijvingen op vaste activa	Realisatie 2016 €	Realisatie 2015 €
Deze post is als volgt te specificeren:		
Afschrijvingslasten Materiële vaste activa	1.879	1.837
	1.879	1.837

Financiële lasten

Deze post is als volgt te specificeren:

Rentebaten	26-	642-
Rentelasten	425	367
	399	275-

	Realisatie 2016	Realisatie 2015
Overige lasten	€	€
Overige personeelskosten		
Ziekengeldverzekering	2.728	6.000
Onkostenvergoedingen (WKR)	-	1.675
Reiskostenvergoeding	612	612
Arbodienst	786	777
Studiekosten	-	1.352
Overige personeelskosten	1.791	1.144
Huisvestingskosten		
Betaalde huur	24.662	24.625
Schoonmaakkosten	5.191	5.191
Onroerend zaakbelasting	293	293
Exploitatie- en machinekosten		
Kleine aanschaf inventaris	-	79
Verkoopkosten		
Representatiekosten	289	1.455
Reis- en verblijfkosten	8.401	11.443
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	610	2.662
Porti	971	678
Telefoon- en internetkosten	2.942	4.344
Drukwerk	239	237
Administratiekosten	12.609	16.600
Administratiekosten (extra werkzaamheden)	5.807	-
Kosten accountantscontrole	2.500	-
Advieskosten	1.089	631
Kosten automatisering	3.523	3.009
Uitbesteed werk	7.292	12.626
Doorberekende kantoorkosten Soft Tulip (CSA)	15.016-	3.000-
Algemene kosten		
Assurantiepremie	606	607
Bestuurskosten	-	39
Correctie herzieningsregeling omzetbelasting	247-	1.537-
	67.678	91.542
TOTAAL LASTEN	382.186	508.203

Bezoldiging (gewezen) bestuurders en (gewezen) toezichthouders
Het bestuur van de stichting is onbezoldigd behoudens kostenvergoedingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum aanwezig die het verantwoorde vermogen per balansdatum beïnvloeden.

Ondertekening door bestuurders

W.G.

Dhr. mr. J.J.A.M. van Gennip
voorzitter

W.G.

Dhr. ir. J. Verheijen
penningmeester

W.G.

Dhr. drs. C.L.J.M. van Beuningen MPA
secretaris/ titulair directeur

3.1 Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen specifiek artikel opgenomen omtrent de resultaatbestemming.

Deskundigenonderzoek

Gezien de omvang (zie artikel 396, lid 1 van Boek 2 Burgerlijk Wetboek) is de entiteit niet controleplichtig om welke reden geen accountantscontrole heeft plaatgevonden.

4.1 Bijlage

Specificatie van de materiële vaste activa 2016

(bedragen in euro's)	jaar van aanschaf	aanschafw. 01-01-2016	cum. afschr. t/m 2015	boekwaarde 01-01-2016	investeringen 2016	afschrijvingen 2016	desinvesteringen aanschafw.	desinvesteringen cum. afschr.	aanschafw. 31-12-2016	cum. afschr. t/m 2016	boekwaarde 31-12-2016	afschr. perc.
Inventaris												
Computer Acer	2011	699	572	127		127			699	699	0	20%
Fujitsu server + toebehoren	2012	4.694	3.052	1.642		939			4.694	3.991	703	20%
Acer Veriton 6 M6630G (3x)	2014	2.677	981	1.696		535			2.677	1.516	1.161	20%
Acer Veriton 2631Gi5	2015	725	133	592		145			725	278	447	20%
Acer Travelmate	2015	664	66	598		133			664	199	465	20%
		9.459	4.804	4.655	0	1.879	0	0	9.459	6.683	2.776	